

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdajanje popoldne, večerno izdajanje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kakim drugo uredniško izredno prilogo vred po pos. i. prejemanu ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . gld. 6.—
pol leta . . . . . 3.—
četrt leta 1.50
Posumične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopisa ne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1.20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdajanje).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zdej. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pismen ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in postavnice se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsetno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Učiteljsko vprašanje na Goriškem.

(Dalje.)

V članku „Razbremenite kmete, pomagajte učiteljem!“ učitelj-dopisnik najprvo povdarja, da tudi učitelji imajo pravico, oglašati se v javnosti za svojo stvar, „da javno tožijo o bedi, katera jih silno tare, katera jim jemlje življenske moči“. Zato upa, da časopisje jim ne bo zapiralo predalov, temveč bo radovoljno priobčevalo njihove prošnje, njihove želje. Dalje pravi doslovno: „Ali nismo trpeli in molčali že dovolj časa? Sedaj hočemo govoriti, hočemo klicati na pomoč toliko časa, dokler nam merodajni činitelji ne ponudijo rešilne roke. Ako pa pri tem klicanju vteče kateremu učitelju kak netakten izraz, ali kaka žaljiva beseda, nikar mu ne zamerite, gospodje poslanci, saj je to naredil v obupu; nikar ne zavrzite celega stanu zavoljo posameznikov!“

Tu smo prišli do točke, pri kateri je potreba se malce ustaviti. Gorenji učitelj-dopisnik je že čutil, da vsi tisti dopisi proti poslancem, katerih se je bilo dotle nakopilo že lepa vrsta, niso prikladni, vzdrževati zanimanje za učiteljsko vprašanje med poslanci in med političnimi krogi, zato kliče: Ne zamerite, saj to je storjeno v obupu! Mogoče, da res je kakemu učitelju-dopisniku v metlosti za svojo stvar padla kaka razžaljiva beseda, če ne ravno ne vedé, pa morda ne hote, ali tistih razžaljih besed, pikant, zabavljanih proti poslancem, proti „Slogi“, je bilo toliko, da je pazljiv čitatelj moral priti do sklepa, da vse to ni storjeno v obupu, temveč vedoma in prav premišljeno. No, kljub temu slovenski poslanci niso odjenjali, da se zavzemajo za učiteljsko vprašanje, kar se je pokazalo tudi v zadnjem zasedanju deželnega zbora, in tudi gotovo ne popuste od tega vprašanja, ali če se bodo zavzemali s tistim zanimanjem za učitelje, kakor prvotno, tega pa ne vemo. Pikantja, zbadanja, v zadnjem času izjave proti „Slogi“, razni dopisi, dli., vse to pač ni pripravno, da bi se kdo zavzemal z vso silo

za vprašanje tistih, kateri se zaletavajo v človeka brez vsakega pravega povoda. Zato smo svarili že zdavnaj učitelje, ne zbadati, ne pisati proti, temveč resno se baviti z vprašanjem, vsled česar mora rasti zanimanje za isto ter se da morda tudi lažje rešiti. V tem pogledu naj prizadeti učitelj-dopisniki malo izprašajo svojo vest, kaj jim poroče, zlasti, ker več o povdarjajo v javnosti po dopisih in izjavah vse tisto, kar se jim je reklo v defenzivi, vsega listega, kar pa so oni storili v ofenzivi, ne vidijo. „Vse v obupu!“

Dalje!

Članek pravi, da učiteljstvu v Goriško-Gradščanski se godi slabo, ker nima skupnega deželnega solskega zaloga, temveč mora vsak politični okraj vzdrževati svoje učitelje in svoje sole. Potem toži, kako vsled tega so se morali zadolžiti že vsi okraji, ter pravi o nakladah, „da te so zdaj že tako visoke, da so postale ubogemu kmetu že neznosne“. Zato tudi ne zahteva, da bi se zvišale plače učiteljem na račun kmeta-trpina, ki že tako komaj diha pod težo davčnega jarma. Treba ustanoviti deželni solski zalog, razbremeniti kmeta ter pomagati učiteljstvu!

Dopisnik priznava, da naši poslanci se trudijo, da bi se ustanovil deželni solski zalog, ali ovirajo jih laški poslanci. „Slovenski poslanci zastopajo častno svoje volilce in želijo pomagati tudi nam učiteljem!“

Kaka razlika med tem dopisnikom in med onimi, ki govoré baš obratno, ker nočejo govoriti resnice, ker zavijajo, samo da le zbadajo in pikajo!

Potem se dotika nadškofa in kneza, ki je tista oseba, katera odločuje s svojim glasom v deželnem zboru; upa, da nadškof in knez bo glasoval za ustanovitev dež. solskega zaloga, ker bi tako pripomogel učiteljstvu do boljše prihodnosti. — Skončajte pa: Vedite, gospod dopisnikar, da mi učitelji nočemo, da se kmeta zaradi nas zvišajo solske naklade, ker nočemo jesti kruha, ki bi bil namočen v krvavem znoju kmečkoga trpina!

pomislike nazival sanje in neumnosti ter jo je silil s šumečim govorjenjem k molčanju. Blaga gospa bi bila hotela najrajše pojasniti zadevo s tem, da bi odkrito govorila z Ottorinom. Toda grof ji je to odločno prepovedal, in takó ji ni preostala druga pot nego ta, da bi pisala v Como in poizvedela od tam, koliko je resnice na tem, kar se je govorilo o mladeniču, in kakó daleč bi se bil on že spustil v tej ženitbi. Med tem, ko bi čakala zaželjena pojasnila, je pa hotela prav skrbno čuvati nad hčerjo, odtegovati jo kolikor mogoče mladeničevi prisotnosti, ter njene misli napeljevati na druge reči.

Deklica, nekoliko svojeglava, kakor so navadno otroci, katerim se predobro godi, je imela vendar preblago srce. Kakor se že sploh rado dogaja, je bila bolj udana materi nego očetu, dasi je oče ž njo jako rahlo ravnal, a mati je bila včas, kadar je potreba nanesla, tudi nekoliko ostra. Materin nasmeh ali jedna sama ljubezniva beseda ji je bila več vredna nego če ji je skazoval oče svojo ljubezen na vse mogoče načine.

A odkar je bil Ottorino v gradu, se je tudi v tem pogledu spreminjala. Ermelinda s svojim resnim vedenjem, s svojim svarjenjem in opominjanjem jo je motila, jo je, rekel bi, nadlegovala v

Kako drugačna sodba, kakor pa pri „Narodu“ in pri njegovih učiteljih-dopisnikih!

Ta dopis je nam dal povod k dolgemu komentarju. Koj s početka smo pojasnili dotle napačno razumljeno okolnost gledé na davke nasproti solskim zalogom. Povedali smo, da treba solski davek pravičneje razdeliti tudi na liste, ki ničesa ne plačujejo, pa imajo od sole prav enake koristi kakor drugi. Okrajni solski zalogi namreč dobivajo denar le iz doklad na izravne davke. Šolske doklade plačuje torej le posestnik ali obrtnik — vsi drugačni davkoplačevalci pa so prosti tega davka, ker okrajni solski sveti ne smejo nalagati naklad na druge davke in davščine. To pa sme dežela, in zato se želi že zdavnaj na slovenski strani, da se ustanovi deželni solski zalog, kakor obstoji drugodi. — Na primer z malo deželno naklado na užitnino bi dobil deželni solski zalog dovolj denarja, s katerim bi se dalo povisati plače. Davkoplačevalci bi se razbremenili že zatogadel, ker bi prispevala k zalogu tudi Gorica, kakor drugi okraji. — In tu smo ponovili tisto že zdavnaj dognano resnico, da Slovenci redé Gorico; zakaj bi torej ne prispevalo tudi glavno mesto k solskemu zalogu!

Na to omenjamo na kratko, da vedno so se potegovali slovenski poslanci za ustanovitev dež. solskega zaloga, ali vsa potegovanja so se razbila ob zlovolji Italijanov, ki so že od nekdanj proti takemu zalogu, ker živé v mislih, da oni bi potem s svojim denarjem vzdrževali ljudske sole po slovenskem delu dežele! Italijani pa kljub temu bi bili gotovo glasovali za tak predlog, ako bi bila hotela to svoj čas — vlada! Da se je hotela ozirati na svoje in prizadevanja slovenskih poslancev, bi bila morala že zdavnaj predložiti načrt zakona o dež. sol. zalogu, pa politipati Italijane takrat, ko so zahtevali velikanske svote za „Agro monfalconese“ in druge reči; takrat naj bi bila že prišla vlada s predlogom o tem zalogu ter bi bila postavila Italijane pred alternativo: aut — aut! Ali tega ni bilo, pač pa se je nadaljevalo pritiskanje slovenskih poslancev ob steno, — dokler niso zapustili deželnega

zbora. — Da so vstopili zopet, temu je dal povod baš načrt zakona o deželnem solskem zalogu. Pa kaj je bilo? Predlog, naj se nujno obravnava o tem načrtu, ni bil sprejet, dež. glavar je odstopil, laških poslancev ni bilo več blizu, in zasedanje se je odložilo. Kakšna gonja se je potem pričela proti dež. solskemu zalogu, je vsem v živem spominu, in ta gonja je bila uprizorjena od političnega društva „Unione“, kateremu je predsednik baš tisti dr. Pajer, ki je sedaj naš deželni glavar, in v katerega rokah se skoro odslej nahaja usoda dež. sol. zaloga. Kaj vse je obljubil vladi, da je bil imenovan deželni glavarjem, kdo vé to, kakor tudi nikomur ni znano, je-li pa sploh zahtevala vlada kaksnih obljub od njega ali ne; morda hoče zopet vladati le s pomočjo Italijanov, Slovence pa še dalje voditi za nos takisto premeteno, kakor svoje čase, da ne morejo vedeti nikdar pozitivno, pri čem da so prav za prav — in stari lisjak dr. Pajer bi najbrže v svoji zvitosti znal prav dobro negovati tako dvoumno politiko, saj Italijani bi imeli vse, kar bi poželeli, Slovenci pa bi ne prišli nikdar na čisto. Tako najbrže misli vlada, — in zato gotovo bodo pozorni slovenski poslanci do skrajnosti, da se ne bodo dali ni za hip slepiti, temveč sigurno ponové svoje zahteve in tudi ne odjenjajo, dokler se liste ne uresničijo, — drugače pa so vrata deželne hiše odprta!

Vsekakor težak položaj! Seveda tukaj se poreče zopet: Kaj pa nadškof in knez? Baš v komentarju k članku, o katerem je bilo gori govora, smo označili stališče nadškofa in kneza, kako odijozno je mesto virilnega glasú, no kljub temu upamo, da morda baš s tem glasom pridemo do deželnega solskega zaloga, ako drugače ne bo mogoče; saj zadnjč se je bilo to pokazalo že kolikor toliko! —

Kdo pa vé, kaj pride, kaj utegne nastati, — morda bo treba celo razpustiti deželni zbor; potem bi se stvar z deželnim solskim zalogom zopet zavlekla dalje — krivi pa bi bili na tem menda zopet le slovenski poslanci!!!

(Dalje pride).

ni prišel v grad ta usodepolni gost. Obrčala je zopet svoje misli na mater, na dekle, na svojo tamburico, na knjige, na konja; a te osebe in stvari, ki so imele nekdanj tako moč na njo, niso mogle zdaj več zadovoljiti njenega srca. Bilo je, kakor če bi kdo udarjal po tipkah glasovirja, ki ima pretrgane strune.

Drugi dan, namreč zadnji pred Ottorinovim odhodom, je bil določen lov s sokoli. Razume se, da se ga je imela udeležiti tudi Bice. „Da vidite, kakó znajo letati moji ptiči“, je dejal grof svojemu gostu, „in potem mi boste znali povedati, ali ima Marko Visconti takih, da bi se mogli meriti z njimi. Boste videli jastrebe, sokole irlandske, norveške in danske. In pa kake ponosne pasme psov, bodisi teh, ki samo izpodijo, kakor tudi takih, ki ulovijo divjačino. Pa morate videti tudi sokola, mojega ljubljenca, katerega sem sam izvežbal, kajti mehe veselí, izučiti kakega na poseben način, z lastno umetnostjo; nu, boste že videli.“

Isti dan je prišla Ermelinda pismo iz Coma, in na to se je dolgo pogovarjala z grofom. Iz svojih sob, kjer je bila z dekle, je slišala Bice, da sta imela roditelja med seboj še precej živahno razpravo, in ona je pač lahko uganila njen predmet.

18

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

Italijanski napisal Tommaso Grossi

(Dalje)

Sčasom je odkril grof v mladeniču še neko posebno krepost, ki je po njegovem mnenju podajala vsem drugim večjo vrednost, in to je bila popolna udanost njegovim nazorom in neutrujena vstrajnost, s katero je poslušal vse dogodke njegovega življenja, in mu odobravaval vsako njegovo samohvalo.

„Kakó pameten mladenič je“, je dejal, „ves drugačen nego ti današnji golobradei, kateri so komaj preživeli otročja leta in že hočejo znati več nego učenjaki. — Ali si videla“, je prašal nekdanj Bice, „kakó je sinoči, ne da bi trenil, skoro dve uri pazil, kadar sem mu pojasnoval razloge, po katerih se ima Lupov dvoboj z Ramengom smatrati ničén? — Takó je mislil grof, a mladenič, ki je sedel pri deklici in bil ves čas zamaknjen v njo, ni razumel niti jedne njegove besede.“

Ermelinda je včas prav krotko, kakor je bila vajena, posvarila soproga, naj bi bolje čuval deklico. A on je njeno

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Naslovni visji finančni svetnik g. pl. Kuhačević pri ravnateljstvu v Trstu, svetnika Fran Jelusič in Jurij Sablić ter fin. visja nadzornika bar. Kober v Trstu in Rottini v Pulju so imenovani visjim finančnim svetnikom. Baron Kober je odslej ravnatelj glavnega carinarskega urada v Trstu.

Dr. Pajer — deželni glavar. — Neki kranjski poslanec piše v „Information“: „Z imenovanjem dr. Pajerja deželnim glavarjem v Gorici je dosegla vlada srečno, da je spravila v nezadovoljnost jednako vse stranke. V goriskem deželnem zboru je kakor znano jednako število slovenskih in jednako število italijanskih poslancev. Torej bi bilo za vlado najbolje, jedenkrat Italijana, drugičkrat Slovenca, imenovati deželnim glavarjem, in ker je pripadal Franc grof Coronini italijanski stranki, je bilo umestno, sedaj imenovati Slovenca, ker vendar Slovenci tvorijo dve tretjini, Italijani pa le eno tretjino prebivalstva v deželi, in ker se mora opirati vlada na desnico, h kateri pripadajo Slovenci, ako kaj potrebuje. Nezadovoljenje Slovencev je torej tu in bo imelo svoje posledice. Italijani pa tudi gledajo dr. Pajerja še zdavnaj po strani, on je prevečkrat že obračal plaše po vetru, njegove antecedence so irredentistične, demonstracije proti šolskemu zalogu so od njega inspirirane in uprizorjene, on pa se je v zadnjem hipu potuhnil ter je pustil, da so drugi, katere je bil najel, sami ropotali, in zato pri Italijanih, ki trezno mislijo, on ni več mož, ki uživa zaupanje; tedaj Italijani so po njegovem imenovanju tudi ozlovoljeni. Potem so Nemci v Gorici, sicer mali po številu, po svojem stališču v življenju pa znameniti — stranka ekscelenc v pokojju. Ti gospodje, ki se ne udeležujejo nikdar volitev, so volili vsi pri volitvi dr. Eggerja, kot naslednika Franca grofa Coroninija v mandatu. Storili so to pričakovanje, da on bo izvoljen deželnim glavarjem ter da on, ki politički doslej še ni bil angažovan, prinese deželi takoj zaželjeni mir; to je bilo pričakovati tim bolj, ker celo Slovencev nisov postavili nasproti dr. Eggerju nikakega resnega kandidata. Tako torej so ozlovoljene jednako vse stranke, in to je najnovejša politika za jug države, in vsa memoranda, ki so bila sestavljena v to svrhu, spadajo v koš. Ako grof Thun ne more priti na kraj s severom, z jugom je že na čistem!“

Nekaj stavkov v tem dopisu bi bilo treba popraviti, popolniti, v celoti pa podaja precej dobrih momentov o našem položaju na Goriskem.

Kako si mi mislimo imenovanje dr. Pajerja deželnim glavarjem, smo povedali že zadnjič, kakor tudi smo o tem obravnavali že poprej.

Tisto naj služi za merilo!

Deželni glavar dr. Pajer je poselil večeraj v Gorici povodom svojega imenovanja več pristojne gospode, med njo tudi tukaj bivajoče slovenske poslance.

Mislimo, da ti so mu pojasnili svoje stališče!

Dr. Pajerju se je poklonila deputacija laških dež. poslancev in deputacija mestnega zastopa; prvo je vodil vit. Dottori, drugo pa župan, kateri je tudi že v mestnem zastopu slavil dr. Pajerja ter ga povzdigoval v deveta nebesa.

Dnevni red za sejo deželnega zbora soboto 15. t. m. ob 11. uri popoldne. Poročila deželnega odbora: I. O računih in preudarkih zalogov, ki so v deželni upravi. II. Verzeznassi: O potrdbi izvolitve deželnim poslancem gospoda Evgenija conte Valentini: III. Verzeznassi: O potrdbi

Posrečilo se ji je, da je ostala celit tisti dan daleč od matere, in sešla se je z njo samo pri večerji. Tedaj jo je videla tiho in otožno, in je opazila, da jo včasih pogleduje, kakor če bi ji imela povedati kako skrivnost. Ker ni hotela ostati sama z njo, se je poslovila, brž ko se ji je zdelo primerno, z razlogom, da bo treba drugi dan zgodaj vstati zaradi lova, in je odšla v svoje sobe. Ko se je tam zaprla, se je čutila prostejšo. Vsedla se je pred ogledalo, in velela Lauretti, naj ji poravná lasé, da se potem takoj vleže. Dekla, ki je bila razkrila srčno tajnost svoje gospodinje, je lokavo po ovinkih prihajala z govorom na Ottorina, ter jo dražila z na pol prikritimi reki. Bice se je hotela kazati razžaljeno, in to bi se ji tudi bilo posrečilo še bolje nego se je sama nadejala, če bi se bilo moglo soditi, da je rudečica, ki ji je obilila lice, nasledek nevolje a ne sramežljivosti. Ko so bili v redu lasje, ji je hotela Lauretta še pomagati, da bi se slekla, kar se je nenadoma zaslislalo lahko trkanje na vrata, in glas Ermeline, ki je rekla: «Odpri! sem jaz.» — «Pusti naju sami», je dejala na to dekli, ki je bila stekla odpirat, in ta se je poklonila ter odšla v bližnjo sobo.

izvolitve deželnim poslancem gospoda Lud. Mighetti. IV. Verzeznassi: O potrdbi izvolitve deželnim poslancem gospoda dr. Kamila viteza Egger.

Odlikovanje na pošti. Dne 10. t. m. je bil v prostorih č. kr. poštne urada na kolodvoru v Gorici gospod c. kr. kontrolor Leban, ki je vodja tega urada, odlikovan z zlatim križcem za zasluge. Vodja c. kr. poštne ravnateljstva g. visji poštni svetnik Felicetti pl. Liebenfels sam je došel v Gorico, da odda slovesno znamenje Najvišjega priznanja. Po daljšem jako lepem govoru, v katerem je g. Felicetti povdarjal redko marljivost, izvanredno sposobnost, vedno taktčno vedenje in zasluge, katere si je g. Leban posebno za razvoj c. kr. poštne urada na kolodvoru pridobil, in v katerem ga je vsem navzočim postavil kot vzgled vzornega uradnika, mu je pripel zlat križec na prsi. S trikratnim vsklikom na Nj. Veličanstvo cesarja je končal govor.

Z lepimi in ginljivimi besedami se je zahvalil nato g. Leban.

Zvečer so se nekateri povabljeni in uradniški pošte na kolodvoru zbrali v hotelu „Post“, kjer se je dostojno praznoval in končal ta za g. Lebana gotovo nepozabni dan.

Odlikovanje v Carigradu. — Sultan je odlikoval nekatere avstrijske poštne uradnike v turskem cesarstvu. Red „Medždije“ drugega razreda je dobil generalni ravnatelj avstrijskih pošt na Turskem, Jeglinger, isti red tretjega razreda sta dobila viši komisar avstrijskih pošt, pl. Eberan, in Fran Furlani, viši poštni kontrolor v Carigradu. „Edinost“ pravi: V oni vesti je rečeno, da je sultan hotel s tem odlikovati te možje, da jih odskoduje za službo, ki jo vrši avstrijska pošta v turskem cesarstvu in da so ta odlikovanja nov dokaz točnega vršenja službe od strani odlikovanih. Mi se radujemo zlasti na odlikovanju Furlanija, Slovenca iz Prvotine. Furlani je že pred nekoliko leti dobil isti red niže vrste za vršenje težke službe za časa bombardovanja Aleksandrije od strani Angležev. Takrat je na jedni ladji takorekoč sam opravljal poštno službo tam. Sedaj pa, nahajajoč se v viši službi v Carigradu, je zopet odlikovan. Furlanija pristejavo najboljim višim poštnim uradnikom, podrejenim c. k. ravnateljstvu pošte in brzojava v Trstu. Furlani se odlikuje po svoji strokovni vednosti, po poznavanju raznih jezikov, po marljivosti in neutrdljivosti, po svoji zavesti in nenavadni ljubeznjivosti do vsakogar. Služboval je v Trstu in v Gorici in ponovno v Aleksandriji in Carigradu. Povsodi je užival in uživa najbolji glas v vsakem obziru. Častitamo mu iz vsega srca!

Uradne ure davčnih uradov. — Finančni minister dr. Kaizl je izdal 11. t. m. odlok, s katerim določa uradne ure za davčne urade. Ob delavnikih so uradne ure dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne od 2. do 6. ure. Ob praznikih pa od 8. do 12. ure dopoldne. Za stranke so odprti uradi do pol 12. ure dopoldne in do 5. ure popoldne, zadnjega v mesecih pa le do 12. ure. Ako se vsled sodišč, ki so nastanjena v istem posloppju, potrebne kake premembe, jih določi finančni deželni urad. Vse premembe se morajo javiti občinstvu z lepaki in v listih. Ob nedeljah in na sv. dan ni uradnih ur. Ta odlok stopi 30 dnij po razglasenju v veljavo.

Odhodnica g. Ferd. Sajovca. — Na povabilo g. R. Konjedića se je zbralo sinoči v salonu „pri treh kronah“ 35 gospodov, da se poslové od bivšega uradnega vodje „Trgovsko-obrtno zadruge“ g. Ferd. Sajovca, ki odide za ravnatelja „Gospodarske zveze“ v Ljubljano. — Zabava je bila prav prirsčna in v raznih napitnicah smo jemali slovo od mladega prijatelja, ki si je znal pridobiti v Gorici v prav kratkem času vseobče spoštovanje, želeči mu v novi prevažni službi najboljših uspehov. — Gosp. Sajovic je bil odbornik „Čitalnice“ in „Goriškega Sokola“. V zadnjem društvu je bil posebno delaven in požrtvovalen član vaditeljskega zbora; za povzdigo telovadbe je veliko storil. Čast mu! Mnogo sreče v središču Slovenije!

Šapla pred okrožno sodnijo. — Večeraj dopoldne se je vršila na tukajšnjem okrožnem sodišču obravnava proti znanemu laskemu izzivaču in renegatu Šapla, kateri je v kavarni „Europa“ — kakor smo poročali svoj čas — izzival ter vpil: „Fuora i ščavi!“ Obravnava je trajala od 9. ure do 11 $\frac{1}{2}$. V obravnavi se je jasno kazalo, da Šapla je imel namen izzivati, no kljubu temu so se dobili momenti, ki so bili olajševalni zanj, kar je zagovornik dr. Graziadio uporabljal s pravo slastjo, in konec je bil tak, da je dobil Šapla celih 10 dnij zapora, kateri mora takoj nastopiti. Kakor skesan grešnik je sedel ta nevredni sin slovenskega očeta na stolu med obravnavo, ves pogum, katerega ima drugače mnogo preveč, mu je bil pošel, in le počasi in nerazločno je govoril, seveda italijanski, ker slovenski zna samo „un poco“, kakor je povedal pri obravnavi. Predno je prišlo do obravnave, že takoj v tisti noči je bil aretovan, nakar so ga držali v zaporu skozi 10 dnij; Veliki teden so ga izpustili ter mu baje prepovedali nositi celo palico, in sedaj pojde sedet zopet 10 dnij! Res, grozovita kazen!

Državni pravdnik Vidulich je povdarjal, da izzivanje se je pričelo od tistega hipa, ko je zavpil Šapla „Fuora i ščavi“, kar je v pozni uri o polnoci še večje dalekosežnosti, kot v drugem času, vendar je

sodni dvor zelo upošteval klik „m...a“, o katerem se pa ne ve točno prav, ali je bil izsrecen pred klikom „Fuora i ščavi“ ali po njem, ki pa je bil olajševalen; ni ga izustil on, ampak jeden tistih, proti katerim je pel Šapla izzivajočo pesem „Marameo!“ Tisti „m...a“ ga je resil....

Šapla je v Gorici poznat renegat, izzivač prve vrste, in zato so nekateri zmajevali z glavami, ko so čuli razsodbo.

Ta obravnava je bila zopet plod „Marameo!“ Oblasti so dopustile, da smejo slobodno peti to pesem-zalivko po mestu, ali v past, katera je bila nastavljena s to pesmijo Slovincem, se love baš italijanski tiči, in tudi jeden izmed prvih in velikih laskih tičev, Šapla, se je ujel v tisto past!

Bomo videli, kaj še vse prinese „Marameo!“

Dr. Graziadio je vložil proti razsodbi pritožbo ničnosti.

„Avita coltura“. V nedeljo so sle 3 male deklice iz Gorice v Vrtojho. V bližini kupačinskega samostana so st. le laske deklice, stare kakih 14 let, ki so najadle slovenske 3 deklice ter jim potrgale cvetlice s prsij in jih potem še zmerjale s „ščava“!

Nov pojav „avite colture“!

Laška surovo st. — Pišejo nam: Zopet imamo beležili slučaj, kako so naši slovenski otroci v mestu razpostavljeni imlosti in nemilosti neke vrste pobalnuov, da so stariši v zadregi, ko svoje otroke pošiljajo v solo ali po opravkih, ker večkrat ne vedó, ali isti pridejo sami domov ali jih prinesejo. — Pretekli ponedeljek je šel neki deček, bivajoč v ulici Formica, čez Koren na Katarinjev trg po opravku. Kar ga napade v Kornu 16-letni deček ter ga neusmiljeno pretepe, da so ga morali prenesti v bližnjo tobakarno in od tam na dom. Napadeni deček ni dal laskemu pobalniku najmanjšega povoda k temu činu, vendar so pričujoči gledalci mu dali prav! Da ni bilo v bližini tobakarne, bi se bilo zgodilo še kaj hujšega. Pripomniti je še, da je tega deteka vzgojil znani laški „Sirotinski zavod“, kjer se je vzgojilo že toliko strupenih nasprotnikov Slovincem in se se vedno vzgajajo. Saj v tem zavodu se čuje mimo gredé na ulico, kako ti mladiči z navdušenjem prepevajo „Marameo“, in kako se vspebljubljajo to nadežno mladež! Ta slučaj je tudi vspeh vzgoje tega zavoda. — Vendar je čudno, da kadar Slovinci na ulici tepejo, ni videti nijednega stražarja blizu; kakor nalasé tudi na Kornu takrat ni bilo nobenega. Ali so taki slučaji vedno sami „slučajji“, ali kaj naj rečemo? Vsekakor pa se ob periferijah mesta veliko premalo straži, in zato je baš od tam vedno toliko pritožeb!

Kake delajo laški trgovci. — V sredo je kupil nekdo pri zlatarju G. v Raštelju uhane. Namesto pravih, katere je zbral, je našel v skatljici doma 2 druga uhana, ki nista bila tista, kakor ju je kupovalec zbral. Nesel je blago nazaj k zlatarju, ali ta mu ni hotel dati drugih, čeprav po zatečaju kupovalca je moral on dati v skatljico tiste uhane, in nihče drugi, ker kupovalec je šel s skatljico naravnost domov iz prodajalnice. Vse zaman, znamenati mu jih ni hotel, in tako je kupil oni mož stare potolčene uhane za nove, in se prav drago! Pa še celo tepsti ga je hotel zlatar!

Vidite, kako delajo s Slovenci tisti, ki skoro le od Slovencev živé, kakor baš tisti zlatar v Raštelju.

Vožnja po ozkih ulicah. — V Raštelju je navadno prepovedano voziti hitro in v preveliki množini voz. Pripetila se je v tej ulici že marsikaka neprilika. Večeraj je vozil neki Dornbrčan po Raštelju, na kar mu pridrvita naproti dva kočijaža, katera bi ga bila kmalu povozila; na eno nogo je bil precej poškodovan. Ali se sme sploh tako hitro voziti po ozkih ulicah? Več previdnosti bi kočijažem ne škodilo! —

Vreme. — Od sv. Jožefa dalje imamo skoro nepretrgoma le slabo vreme in mraz. Ta čas je bilo samo par dnij lepih, drugače pa grdo in mraz, prav kakor bi se pričevala zima, in ne bi bili že sredi aprila, ko bi morali občutiti že vse dobrodejnosti spomladi. Zadaje dneve zopet dežuje, nastopil je precejšen mraz in po gorah mete. Trnovska planota je pokrita s snegom in tudi stari Čaven nosi belo kapo; sneg sega skoro čó Vitovelj. — Kmetovalci stokajo, da bo slaba letina.

Do kje sega Italijanska zemlja. V Rimu so nadepljeni laški mladeniči iz Avstrije ustanovili društvo „Trieste e Trento“ ter izdali jedno številko časnika pod istim naslovom.

V istem govoré tudi o italijanski zemlji ter pravijo, da obsega ista celo adrijsko obrežje, gré od naših mej do Vrhnike in Triglava, zavzema Liburnijo, Reko, hrvatsko Primorje, sega ob Dinariških planinah do Hercegovine, Kotora itd.

Vidi se mladičem, da o zemljepisju imajo še čudne pojme, in „Independente“ sam je sprevidel, da je malce preveč te italijanske zemlje; zato se norčuje s temi „odrešenimi“ mladeniči ter jim kliče čez mejo: „Marameo!“

Staršaštvene volitve za Sempas, Vitovlje, Osek, Smihel in Ozeljan, in sicer za vse 3 razrede, bodo zopet v prvi polovici meseca maja. Do 2. maja so na razpolago imeniki volilcev.

Smrtna kosa. — V Postojini je umrl g. dr. Matej Piki, zdravnik. Bil je še mlad, jako simpatičen mož.

Predčerašnjim je umrl Ern. dr. Trevisan, župan v Trziču. R. i. p.

„Flaseo“ v Dolnjah. — „Lega Nazionale“ v Dolnjah je imela na Olyčno nedeljo občni zbor. Govorili so in bobnali, da udeležnikov bo na stotine in celo na tisoče, ali bilo jih je v istini tako strašno malo, da je moralo biti sram zborovalce. To je videl tudi župan ter ni hotel prisostvovati temu imenitnemu občenemu zboru. Italijančki so bili hudo razžaljeni radi tega, ker župana ni bilo blizu, in zato ga pikajo in zbadajo sedaj po „Sentinelli“!

Povero podestà!

Venec za vodnjak iz rezanega kraskega kamna je po ceni na prodaj. Kdor bi ga kupil, naj se oglasi pri županstvu v Renčah.

Potres. — Dne 8. t. m. ob 5 $\frac{1}{2}$ uri popoldne se je pojavil v Dolu nad Ajdovščino rahel potres, čutili so ga po več hišah. Najprej se je zaslislalo podzemeljsko bobnenje, potem je sledil sunek, ki je povzročil pokanje tramov in jecanje zidov. Nadaljnja poročila o tem potresu v sosednjih krajih prosí poverjenik potresnega odbora akademije znanosti g. prof. Ferd. Seidl v Gorici.

Tatvina. — V noči od sobote na nedeljo so odpejali tatovi 1 konja, 1 kobilo in 1 zrebé iz Poljubina pri Tolminu. Zrebe jim je delalo napoto, zato so je vržli v Sočo, da je pogosto. Skozi Lom so šli po noči okoli druge ure ter so jahali tudi na ukradenih konjih.

Konja sta ocl „prama“, pingavske pasme, vredna kakih 700 glđ.

Morda se pride na sled tatovom.

Vojaki-novaki. — V županiji crniški je bilo letos potrjenih 7. v gojački županiji pa 2 mladenca k vojakom.

„Kažipota“ za tekoče leto imamo v zalogi še nekaj elegantno vezanih izstov. Ceno istemu smo zupali na 60 kr., brokran stane 40 kr. Ker je vsebina „Kažipota“ še vedno veljavna, opozarjamo vse one, katerim služi taka prirodna knjžica, a je še ravnajo, da si jo preskrbe, dokler je še kak komad v zalogi.

Radodarni doneški.

Za „Sotski dom“:

Prejelo je naše upravnstvo: O polki sklenjenega pobratinstva dveh gospodov 6. aprila pri „Tavalnu“ zbrala družba glđ. 140. — Vesela družba v domačijem gospodu Vidmarja v Sarajevu darovala glđ. 140. — Dva Goriciana zbrala glđ. 500 pri polki „Krokarip“ pri Vidmarju v Sarajevu s pravljanjem, je-h so v daljni domovni kmeti naši „čim“ ajdovski pa tobakuski beater? — Občina Suroje kol ustanovnica dila II. obrok v znesku glđ. 25. — G. Huke Kitarca na Verhobji nabral med veselo družbo glđ. 283 $\frac{1}{2}$. — Gosp. prof. F. Seidl povabilni odhodnice g. F. Sajovca daroval 2 glđ. — Skupaj glđ. 3823 $\frac{1}{2}$.

Društvene vesti.

„Goriška ljudska posojilnica“ imela v nedeljo svoj redni letni občni zbor, kakor kaže vedno v današnji številki.

Prizadeto občinstvo se zbralo občni zbor, da se ga mnogobrojno ničih, slati; ker se gré tudi za premembe pravill!

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ priredi v nedeljo 16. aprila 1890 ob 8. zvečer v dvoranu „Slovenske Čitalnice“ venk „Tamburaski koncert“, na katerem nastopi 28 tamburask in tamburates.

Sporedi: 1. Tamburaski zbor: „Narodna korčenića“, z. J. Baršič, 2. Tamburaski zbor: „Domovini“, z. dr. Ipavec, 3. Pevski zbor: „Staročeska“, z. Ivan N. Skroup, 4. Tamburaski zbor: „Česka narodna četvorka“, z. V. G. G. G. 5. Tamburaski zbor: „Pri zibelci“, z. K. Matek, 6. Pevski zbor: „Mili kraj“, z. A. Nečvir, 7. Tamburaski zbor: „V Posavskem gozdu“, velika glasbena sika, z. Brož, 8. Pevski zbor: „Lahko noč“, z. K. Matek, 9. Tamburaski zbor: „Sokolska korčenića“, z. Knobloch-Srca, 10. Po odmeru ples do 1. popolnoči.

Opomba: Pevski zbor „Goriškega Sokola“ si je postavil nalogu, oti pozabljivosti stare luse slovenske glabe.

Po koncertu domača plesna zabava. Vstopnina 30 kr., za mladež 20 kr., sedeži 20 kr. Dohodek veselice bo v korist „Glasbeni šoli“, ki je ustanovljena letos in v kateri se poučuje v dveh oddelkih strikriat na teden nad 40 mladeničev in mladenk; iz te šole dobimo goriški Slovenci izsolan naraščaj za pevške in tamburaské zbere, za orkester in godbo ssih. Ker so žrtve velike in bodo še večje v prihodnosti, prosimo podpore sl. občinstva vsaj s tem, da v obilnem številu prihaja k našim veseliam. — Preplačila hvaležno sprejemamo.

Odbor.

Hranilnica in posojilnica Biljana-Medana imela svoj letni občni zbor v nedeljo 23. t. m. ob 4. uri popoldne na Dobrovem. Načelnistvo.

Podporno društvo za slovenske visokosolce na Dunaju je prejelo zadnji mesec sledeca darila: iz Maribora je poslal gosp. France Dolenc, trgovec 270 kron, katere je nabral mej Mariborskimi rodoljubi. Akad. društvo „Slovenija“ je darovalo čisti do-

hodek veselice, ki jo je priredilo o svoji tridesetletnici v znesku 200 kron. V tej svoti je tudi 76 kron, katere je gosp. prof. Levec nabral med bivšimi Slovenijci v Ljubljani. Dalje so darovali: slavna kmetska posojilnica na Vrhniki 40 kron; slavno društvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 20 kron; po 4 krone so darovali med drugimi gospodje: Ferd. Seidl, c. kr. profesor v Gorici, mons. Štefan Kafol, kanonik v Gorici, Alojzij Matelič v Tolmini, v. g. Filip Abram, župnik v Črnicah pri Gorici 2 K., in v. g. A. Pahor, vikarij v Kromberku pri Gorici 2 K. Društveni blagajnik je velečastil gosp. France Jančar, vikarij, papeški častni komornik l. t. d. na Dunaju, I. Singerstrasse šte. 7.

Poročilo ravnateljstva „Trgovsko-obrtno zadruga“ v Gorici z neomejenim jamstvom za opravič mesece marec 1899.

1. Število zadržnikov dne 1. marca 1898.	1208
Narasho tekem meseca za	56
Fadilo tekem meseca	1
Štev. zadržnikov dne 1. aprila 1899. je znašalo 1263	
2. Število deležev dne 1. marca	2219
Priraslo deležev tekem meseca	112
Odpadlo	3
Število deležev dne 1. aprila znašalo je	2328
3. Svota vplačanih deležev do 1. marca	116092.30
tekem meseca	10907.91
izplačanih	186
Svota vplačanih deležev dne 1. aprila	126514.21
Svota podpisanih deležev po 300 kronah dne 1. aprila	698.400
4. Predajnov je bilo izplačanih do 1. marca 337.51.18	
Priraslo tekem meseca	56083.82
Odpadalo	16391.42
Stanje predajnov dne 1. aprila	377443.58
5. Dopolnilni zaklad je znašal 1. marca	18846.23
Tekom meseca so je doplačalo	1.2473.92
Stanje dopolnilnega zaklada dne 1. aprila 21319.55	
6. Do konca meseca prišlo je 863 prosilcev	
za predajnov v znesku	634590.06
Dovolilo se je v znesku	418402.42
izplačalo	436389.24
7. Hranilne vloge so znašale dne 1. marca	193228.32
Vloho se je tekem meseca	35247.25
izplačalo	32343.91
Stanje hranilnih vlog dne 1. aprila	196131.66
v 100 kn. izračun po 1000 kr. 20 vin.	
8. Obznanje dne 1. marca	144.98
Svota prejemkov tekem meseca	124131.32
izplačalo	118455.63
Stanje dne 1. aprila in pri poštni hran.	7393.67
9. Zaradi prometa blagovnice od dne 1. marca do dne 31. marca	244301.93
Hranilne vloge se obrestujejo po 4% — Pre- dajnov se vračajo v enaki ali večdelnih obrokih z obznanjem pred po dogovoru. Posojila na krajši čas na ter po se obrestujejo po dogovoru. — Sva ravnatelj- je vsak ponedeljek ob šestih uri večer. Uradne ure so od 9. do 12. dopoldne in od 3 do 4. popoldne vsaki dan.	

Razgled po svetu.

Novije vesti. — Finančni minister Kautz je bil te dni v Pragi, kjer se je udeležil seje doželnega zbora ter se posebno dolgo razgovarjal z načelnikom kluba čeških veleposelstnikov.

Skladatelj Perosi, ki je spisal znano gro. Vstajenje Lazarjevo*, katero so predstavljali letos tudi v Gorici, je bil 13. t. m. sprejet od cesarja v avdienci. Njegovo gro. so predstavljali tudi na Dunaju. Zaprjuje se, da Perosiju je podelil cesar večje odlikovanje.

Dunajski nadškof Gruscha je izdal pastirske list, v katerem se bavi tudi z agitacijo za izstop iz katoliške cerkve.

Češki „Nar. Listy“ namyjo, da vlada sama je prepričana, da se ni sesla desnica na skrajno sejo, kakor je nameravala.

V ogerškem državnem zboru v razpravi o proračunu je razgovarjal pravosodni minister svoj program ter rekel, da v njegovi območju se bodo nadaljevale započete reforme. Izlali namerava nov državljanski zakon, civilni civilnopravni red in trgovinski zakon se ima prenoviti; uravnati je potreba tudi zemljske knjige. Podrobnosti o vsem svo zbornica, kadar bodo predloženi dotični zakonski načrti.

Izvrševalni odbor desnice je hotel imeti sejo, da napravi shodu nemških zaupnikov pogoje, da desnica še obstoji, da je solidarna, hitra, da je velikonemski valovi še ne prejavijo. Ali seja se je odložila. Gotovo neprimerno. Prav umestno bi bilo, da bi bila taka seja, katere naj bi se udeležil tudi ministrski predsednik, da bi se ga vprašalo, kako je mislil tačas, ko je rekel, da izven parlamentarne dobe se ne bo vladalo proti desnici, torej tudi ne proti Slovincem, katerih zastopniki tam stoji, — in kako pa je v resnici! Pa, če se to ni moglo zgoditi sedaj, vprašati se ga mora ob prihodnji priliki, in po odgovoru se ravnati.

Deputacija eisltvanskih poštnih uradnic je bila te dni v avdienci pred cesarjem. Deputacija je izročila prošnjo za zboljšanje položaja poštnih uradnic in za primerno sistematiziranje njihove službe. Cesar je vsprejel deputacijo zelo milostno in je obljubil, da se da obvestiti, kako stoji stvar.

Razpuščeno nemško radik. društvo. — Wolf je imel 24. p. m. na Dunaju v nemškonalionalnem društvu v Zofinski dvorani govor, kateri je bil vse drugo, samo avstrijski ne. Radi tega je razpuščila vlada nemškonalionalno društvo; isto je šlo okoli 4000 členov.

Druga razpuščena društva. Poleg Wolfovega društva nemških nacionalcev na Dunaju so razpuščena še društva: „Verein evangelischer Glaubensgenossen“ in „Verband des Bundes der Germanen“. Pravijo, da pride na

vrsto tudi nekaj društev, katere je ustanovil Schönerer.

Pogajanja brez konca in kraja. — Na shodu v Tridentu zadnje dni je poslanec Jany govoril o pogajanjih vlade z Italijani gledé na samoupravo italijanskega dela Tirolske ter je povedal, da pogajanja se nadaljujejo.

Za Nemce in za Lahe ima vlada čas, da se pogaja, ter jim ustreže, kar se dá, Slovincem pa ne pozna nikdar, temveč odreja reči po svoji volji proti Slovincem v prilog Italijanom ali Nemcem.

Kaj nam koristi beseda grofa Thuna, da se ne bo vladalo proti združeni desnici?!

Deželni zbor tirolski so otvorili dne 11. t. m. Italijanski poslanci niso prišli, kakor je bilo pričakovati.

Dohodki avstrijskega ministerskega predsednika. — Plača našega ministerskega predsednika znaša na leto 12.000 gld., službena doklada 14.000 gld., aktivna doklada 15.000 gld. in za polne dnevnice dobiva 4000 gld.; vsega skupaj torej na leto 45.000 gld., ali na teden okoli 877 gld.

Ljudska revščina v Avstriji. — V Avstriji je po zadnji ljudski štetvi 14.920.395 oseb, ki imajo kako gotovo delo in dobivajo od tega dela svoj zaslužek. Toda izmed stovila teh ljudi je celih 95-27 odstotkov taci, katerih letni zaslužek niti 600 gld. ne znaša. Tacih, ki dobivajo na leto od 600 do 1800 gld., je 3.92%, od 1800 do 3000 gld. 0-14% taci, ki bi imeli nad 6000 gld., pa samo 0-11%. Te številke kažejo, kako je ogromna večina avstrijskega ljudstva ubožna, bogastvo pa se zbira v rokah majhne peščice birokratov. Ti imajo v rokah denar, in ker imajo denar, imajo tudi vlado, vsi drugi pa so za to, da nosijo državna bremena. Sto jih mora stradati, da živi eden v obilnosti.

Nemčija v Kitaju. — Iz Kitaothea javljajo, da nemški vojaki so zapadli dve vasi, v katerih so bili napadeni nemški potniki. Nemčija si hoče podjarmiti celo pokrajino Schangun, čeprav bi se Angležka temu upirala.

Nemško vojaštvo prodira dalje ter se razglasa nemško pokroviteljstvo. Vsaki poskus kake vstaje med Kitajci se kaznuje s smrtjo.

Tako prodira Nemčija v Kitaju, dobiva zemljo za zemljo, širi trgovino in z njo si napravlja nov vir dohodka.

Španija. — Prišasti don Carlosa se bolj in bolj gibljejo. Vojno ministerstvo je radi tega poslalo več polkov v pokrajini Katalonijo in Valencijo, kjer vlada velik karlističko gibanje.

Razgled po slovanskem svetu.

Trgovinski minister baron Dipauli v Trstu. — „Information“ piše, da je simpatični, ako ministri v zadevah svojega poslovanja kolikor mogoče krajje v državi obiskujejo ter jih spoznavajo z lica mesta, ker se tam vidi marsikaj drugače, kol pa z Dunaja. Vsako tako potovanje utegne imeti dobrih posledice, in te v slučaju obiska v Trstu gotovo tudi pridejo. Zato baš pa je obzaloovati, da potovanje se ni razširilo tudi na Gorico in na Ljubljano, kjer bi bilo baš tako potrebno, da minister se informuje osebno o trgovskih in obrtnih rečeh.

Pa tudi s političkega stališča si moreno želeli, da minister, kakor je Dipauli, bi bil obiskal te kraje. Baron Dipauli, ki je eden izmed odličnejših členov državnozborna desnice, ima najresnejšo voljo, delati kolikor mogoče v svoji stroki, ter se naslanja na temelj ravnopravnosti; zato bi bil dobil v obeh navedenih krajih zadosti gradiva, da bi bil mogel pomagati tam ravnopravnosti do prave veljave.

Tržaški škof Šterk je odpotoval v Rim; vrne se v kakih 2 tednih.

12. t. m. je vsprejel sveti Oče škofa Šterka v avdienci.

Nabergojev mandat. — Namestništvo v Trstu je bilo razveljavilo sklep obč. sveta tržaškega, s katerim so odrekli Nabergoju mandat. V seji 12. t. m. pa so sklenili tržaški mestni očetje, pritožiti se proti namestniški odredbi naravnost na ministerstvo.

Dovoljenje za električno železnico v Trstu. — Železniško ministerstvo je tržaškemu tramvajskemu društvu podelilo koncesijo za zgradbo ozkolirnih prog za električno železnico. Koncesija obsega pred vsem dosedanje tramvajске proge, nadalje proge Sv. Andrej-Skedenj, Piazza della Caserma-Via Rojano in nadalje proge Ponte della Fabbra-Piazza dell'Ospitale-Via Conti, dočim bo po progah Via Campo Marzo-Bagno Fontana in Piazza della Stazione-Punto franco vozila za nekaj časa se konjska železnica. Proge z vsem, kar spada k železnici, morajo biti izdelane tekem poldrugega leta od dneva, ko se je podelila koncesija. Železnica boče petnajst let svobodna davščine.

Kužne bolezni na Primorskem. — Po poslednjem uradnem izkazu se nahajajo kužne bolezni v naslednjih krajih: vranični prisad v Naklem, okraj Sežana; šen v Lovranu in v Mostenicah, okraj Volosko, kuga mej prašiči v Vizinadi, okraj Poreč.

Visoki gostje v Opatiji. — V Opatiji prebiva že skozi teden dni vladajoči knez Lučemburški z velikim spremstvom; stanuje v vili „Amalija“. V tekočem mesecu

pride še v Opatijo ruski veliki knez princ Leuchtenburški s svojo soprogo, veliko kneginjo Danico Leuchtenburško, rojeno princesinjo črnogorsko. V Opatijo prideta tudi rumunski kralj in kraljica.

Hrvatska tiskarna v Opatiji. — Nekoliko hrvatskih rodoljubov v Istri jo nabralo večjo svoto denarja ter so kupili v Voloskem bivšo Batesinovo tiskarno, katere se prenese v novo hišo v Opatiji v središče mesta tik „Občinskega trga“ na glavni ulici, kjer je v to svrhu že kupljeno zemljišče, ter prično že ziditi v par dneh. Tiskarna se bo zvala „Hrvatska tiskarna“ v Opatiji ter bo urejena po vseh modernih potrebah. Baje bo izhajal v njej tudi hrvatski list, in sicer kot tednik.

Nagrada madjarizatorju na Reki. — Te dni je dal reški gubernator primer, kako treba nagraditi tiste ljudi, ki delajo na Reki za madjarsko reč. Gubernator je preskrbel Rečanu Burgstalleru iz državnih sredstev do smrti mesečno plačo 45 gld. za njegovo večletno nahušeno širjenje madjarske ideje in ujedinjenja mesta Reke s kraljevino ogersko.

Književnost.

Uskrnuće. — Grofa Leva N. Tolstoja roman pod tem zaglavjem je začel izhajati v Zagrebu v tiskarni Ant. Scholza, in sicer v posameznih zvezkih po 20 kr. Prevod je iz peresa Milana pl. Marekovića.

Slovincem, ki se zanimajo za rusko literaturo, priporočamo to izdajanje, ker roman je znamenit, kakor vse, kar piše Tolstoj.

Nova učna knjiga. — Ministerstvo je odobrilo knjigo „Slovenski pravopis“. Sestavil Fran Levec. Knjiga je izšla na Dunaju v c. kr. zalogi šolskih knjig 1899 in obsega 8, 165 strani. Cena vezani knjige je 50 nč., nevezani 45 nč.

Dvalet let práce kulturni. — Pod tem naslovom je izšla v Plznu knjiga ki nam predložuje dvajset let kulturnega delovanja v Bosni in Hercegovini. Knjiga je delo državnih in dež. poslancev dr. M. Dyk, M. Hajek in Fr. Hönlig. Knjiga ima le 94 strani, ali na teh je napisan markantno ves preobrat, ki se je vršil v Bosni in Hercegovini izza okupacije, v gospodarskem, političnem, solskem, literarnem in obče naprednem pogledu.

Kdor se hoče torej poučiti na kratko o razmerah v navedenih deželah, naj poseže po tej knjigi, katere obsega ob jednom kos jugoslovanske novejšje obne zgodovine.

Dobiva se v Plznu v knjigarni J. Cisařa.

Cankarjeve pesmi. — Mladi slovenski pesnik nove struje Cankar je zbral svoje pesmi v posebno knjigo, katero je nedavno tega izdal pod zaglavjem „Erotika“. Več iztisov je bilo že prodanih, kar naenkrat ni bilo dobiti več — nobenega iztisa. Vse ostale iztise, gotovo veliko zalogo, je kupil ljubljanski škof Jeglič ter jih dal sežgati.

Zahvala.

Podpisane se iskreno zahvaljujem vsem onim, kateri so z menoj sočustvovali na nenadomestni zgubi mojega iskreno ljubljeneega sinčka

SERAFINA.

Nadalje zahvaljujem vse prijatelje in znance, kateri so se vdeležili pogreba, še posebej pa slavno vodstvo „Solskega doma“, katero je blagovolilo poslati učenca za pogrebom, da se je tako povečal žalostni spreved.

V Gorici, dne 14. aprila 1899.

Simon Waltritsch.

(Pri „Cavalinu“).

„Goriska ljudska posojilnica“,

registrirano društvo z omejeno zavezo v Gorici vabi k

občnemu zboru,

ki bo

v nedeljo dne 16. aprila t. l.

ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrdilo letnega računa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Prememba pravil.
6. Volitev ravnateljstva.
7. Volitev nadzorstva.

Letni račun in bilanca za leto 1898. sta razpoložena v društveni pisarni, kjer ju društveniki lahko pregledujejo ob uradnih dneh in urah.

Po § 35. društvenih pravil sklepa občni zbor veljavno, kadar je zastopan najmanj 10. del denarja, vloženege v deležih. Ako bi tega ne bilo, določuje se na dan 7. maja 1899. drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

V Gorici, dne 7. aprila 1899.

Ravnateljstva.

Rohseidené Bastkleider Fl. 8-65

bis 42/75 per Stoff z. kompl. Robe — Tussors und Shantung - Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14/65 per Met. — in don modernsten Geweben Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Hans. Muster umgehend. (3) Seiden-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hof.) Zürich.

Išče se krojača

za izdelovanje obleke na prodaj; ob enem bode tudi to blago in druge vrste blaga prodajal, kar mu bode neslo 10 do 20 gld. na mesec; več ko naredi dela, več zaslužka bo imel. Kdor želi sprejeti to podjetje, pri katerem mu bode pomoč v svojem napredku v obrti in trgovini, naj se oglasi pri podpisane.

Martin Poveraj,
krojaški mojster v Gorici.

Razpis službe.

Podpisano županstvo s tem naznanja, da je razpisana v Kobaridu služba občinskega zdravnika (dr. medicine) z letno plačo 800 gld. Od prosilcev zahteva se popolno znanje slovenskega jezika, Natanjnejše pogoje se izve pri podpisane županstvu.

ŽUPANSTVO V KOBARIDU

dne 10. aprila 1899.

Franč Šlunder, m. p.
župan.

Proda se

lepo in dobro ohranjeno pohištvo

za jedilno in spalno sobo ter za salon.

Več se izve v Semeniski ulici št. 18 v I. nadstropju.

RAZGLAS.

S 1. junijem t. l. odda se spet v najem znani mlin v Dornbergu, katerega je dosedaj imel gosp. Jožef Šinigoj, veleposelstnik. Pogodba se napravi po dogovoru. Ponudbe sprejema gospa udova Candido v Gorici.

Konsumna zaloga olja

ANTON ŠIRCA

v Gorici v nunski ulici št. 12.

Cena vsakovrstnih olj:

Olje jedilno fino	lit. nov. 32
„ dalmatinsko	36
„ istrsko	40
„ namizno Ima	44
„ „ „ flnejše	48
„ „ „ najflnejše	56
„ „ „ Extra	60
„ „ „ specialitetno	72

NB.: Za mesto Gorico in okolico odaja se prosto na dom. Zunanje pošiljatve se izvršujejo v pripravnih in močnih kosirastih vrših od 5 do 30 litrov, večina v sodih. Za razprodajalce poseben skonto.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Širca.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 10-1

Še dobro ohranjen „landavor“, jako prikladen za vožnjo s kolodvoru v mesto ali za vožnjo na deželi, prodam za nizko ceno.

Fran Wisjan, izdelovalec vozov.

Ljubljana, Rimska cesta 11.

Razglednice

krasno dovršene za 20 gld. 1000.

Naročila sprema Anton Jerič, fotograf v Gorici. Na željo pride fotografirati sam in sicer brezplačno. Nobeden kraj naj bi ne zamudil te ugodne prilike, v tem ko se ilustruje celi svet na razglednicah.

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj

od
Frana Wilhelma
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnje Avstrijsko)
dobiva se v vseh lekarnah. Zavoj stane 1 gld. av. velj. II

Anton Štojs, pekovski mojster v Gorici

Gosposka ulica št. 19.

izdeluje dober in zdrav kruh iz navadne in fine pšenične moke, v različnih oblikah, kakor: hlebe, struce, zemlje itd. Izdeluje tudi različno pecivo.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja točno in solidno posrežbo po jako zmernih cenah.

P. Drašček
trgovec z jedilnim blagom
v Stolni ulici št. 2. v Gorici
priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v
64 Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primoso iz tovarne
ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.
Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in
Metoda.

O G L A S.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po
17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih go-
riških izdelovalnicah utež otvoril
v Semeniški ulici št. 8
lastno zalogo z izdelovalnico tehničar-
skih sistemov in višina, v kateri izvršujem
vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar naj-
hitreje in po najnižji ceni. Referenec o izvršenem
delu more dati slavno zupanstvo v St. Andrežu, kjer
sem izdelal občinsko tehniko.
Prezemanj v mehanično popravilo vsakovrstne
uteže, kolesa, šivalne stroje in slične reči.
Imam glavno zalogo koles prvih ameri-
kanskih sistemov, katera so pripoznana naj-
boljše. — Vedno pripravljen na izvrševanje se belež
udani
KAROL KOMEL,
v Semeniški ulici številka 8

Svoji k svojim!
Priporočam veleslavnemu občinstvu v
Gorici in z dežele svojo lepo urejeno
brivnico
na Travniku št. 21, zraven Paternollijeve
knjigarne in loterije.
Objubilje točno in hitro postrežbo, se
toplo priporočam udani
68-9 **Anton Pucelj.**

Alojzije Živic,
ključavničar
in izdelovalec
štedilnikov,
v Gorici, Rabatišče št. 3
Priporoča se
za vsakovrstna v to stroko spadajoča dela,
katera izvršuje
po naročilu hitro in po nizkih cenah.

Velika hiša
v Matavunu zraven slovečih škocijanskih jam, 3
ure od Trsta in 1/2 ure hoda od železnične postaje
Divjača, ob živalni prometni cesti Reka-Trst, z
dvema kuhinjama, z dvema obširnimi podzemeljskimi
kletimi, s 14 krasnimi sobami s posebnimi uhoji,
kakor nalašč prirejenim za mnogobrojne letovščinike,
ki vsako leto prihajajo v ta divno-romantični kraj, z
obširnim, na visoko obzidanim in senčnatim dvoriščem,
z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi
za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno
ter druge poljske pridelke, s prostornimi lopami, s
krasnimi se sadjem in trtami zasejanimi vrtem in z
lepim parkom je vsled nastalih družinskih razmer
pod ugodnimi pogoji takoj
na prodaj
Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša,
kakor vsa ostala obširna poslopja, so kakor nalašč
prikladna za gostilničarsko in stecunarsko obrt.
Vsled njene lege na tako živalnej prometni
cesti, je posebno pripravna za kupčijo z domačimi
pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in debelo;
kréma bi pa imela razum navadnega posla z doma-
čim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebrojnimi
obiskovalci škocijanskih jam.
Vse pohištvo z vrtem in pa v m vred,
dalo bi se tudi v najem po dogovoru.
Natančnejša pojasnila pri lastniku Aleksandru
Mahorčiču v Matavunu, pošta Divjača.

Garancija 5 let.
M. ŠULIGOJ,
urar v Kanalu.
Velika zaloga šivalnih strojev najnovejših
sistemov, kakor Ringschiffchen in Rundschi-
fchen „Afrana“ s tilnim tokom. Slednja je glede
praktičnosti in hitrosti nedosegljiva (1000-2000
šivov v minuti), šiva naprej in nazaj. Sme se
jo po vsej pravici krono vseh strojev imenovati.
— Stroji za šivilje od 30 gld., za krojače od
38 gld. naprej s stojalom vred.
Ob enem se priporoča za točno popravilo
vsakovrstnih ur in strojev po zmerjeni ceni.
Garancija 5 let.

Sviloprejsko seme
pšenične barve
prodaja se po 5 gld. unča, ali tudi po po-
godbi, za šestino pridelka.
Naročila je pošiljati na naslov: Humar
Andrej — Dolenja Vrtojba, h. št. 23.

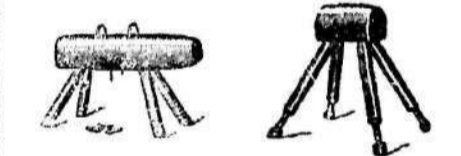
Ivan Premrou
trgovec z jedilnim blagom
v ulici Parcar št. 10 (v Podturnu)
v Gorici.
Priporoča se p. n. slovenskemu ob-
činstvu v Gorici in z dežele.
Objubilje točno in hitro postrežbo.

SAUNIG & DEKLEVA
V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici
Prodajalnica
in
edina mehnična
popravljalnica
šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se na-
haja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čev-
ljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje
se vdobé od gld. 32 naprej.
V zalogi imata tudi **dvokolesa, puške**
in **samokrese.**

Kuštrin Anton
trgovec
z jedilnim blagom
Gospoka ulica št. 23.
Priporoča svojo zalogo jestvin in
kolonijalij po jako nizkih cenah.
Ima zalogo vsakovrstnega olja, na-
vadnega in najfineje vrste „Luka“.
Razpošilja naročeno blago tudi na
deželo po pošti od 5 klg. naprej.
Objubilje točno in hitro postrežbo.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetljo
Na lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetljo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Prata-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča
k popolnemu uzornemu priroevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču-
očih spričal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačnje
se pa na mesec o obroke po volji in zmožnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Geniki, proračuni in načrti za popolne telovad-
nice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
prosto. 3
Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdit
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)
priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsako-
vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
nih vencev, za nutvaške potrebe, voščeno sveče itd.
vse po zmerjeni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svoje
(S. cl.) škarko žek na perilo. (P. cl.)

V Mirodilnici.
(drogeriji).
Ivan: Kaj pa delaš, Marko?
Marko: I, kaj delam. saj vidiš! Barve na
olje meljem za mizarje in pleskarje, da bodo
našim ljudem po ceni a vendar gospeško bar-
vali in pleskali pohištje in lesene dele poslopja
(vrata, okna, lučnike i. d.). Tudi hranim zanj
razne pškosti in krede, potem kit, klej, sušilo,
plavec i. t. d. — Slikarjem prodajam barve,
suhc in v puščah, bronze, čopiče in šablone;
barvarjem aniline, lesna barvila, železni vitrijol
in razne soli; zidarjem pa cement in drugo.
— Kaj pa ti Ivan?
Ivan: Jaz pa prodajam skoro zastoj
vsakovrstne potrebšćine za obrtnike in kmeto-
valce, za skrbne gospodinjje in mične dame,
za dojenčke in odrasle ljudi; skratka pri meni
dobi vse, kar potrebuje mlado in staro, bogato
in ubogo, zdravo in hromo, obojega spola.
Marko: Prav, prav! Pa veš, združiva se
skupaj, pa prodajava tu-le v Tržni ulici tik
sadnega trga!
Čvrsta mirodilničarja:
IVAN in MARKO.

Dobi se povsod
Kalodont
pripoznano
najbolje sred-
stvo za čišče-
nje zob.

Umetno gnojilo „Kopros“
pripravljeno od **Jak. Henrika Huber,** kemika v Testu.
Zaloga in prodaja
pri **Ernestu Stecker & Comp.** v Gorici, v ulici Ascoli št. 1.
Na zahtevanje se pošiljajo programi zastoj.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti
peščeporji, poboljšani sestav
Vetmorelov.
Mlatilnice, mlinci za žito,
stiskalnice (preše) za vino in
sadje tozlenih sestav. (Te stiska-
nice imajo skoro ono tlačilo mo-
kakor tozlatične volnovodne preše).
Slamorenice jako lahke
za geniti in po zelo zmernih
cenah. Stiskalnice, za seno in
slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši
izvršitvi
Ig. Heller na Dunaju
II, Praterstrasse 49.
Pred ponatujem se je posebno treba varovati! Zastojnika se bližajo.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!
Cenjena gospodinja!
Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov eikotij, ampak zahtevajte povsod
najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bude gotovo ugajal, to je iz čiste
eikorjske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava
družbe sv. Cirila in Metoda“.
Dobiva se povsod!
Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.
Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Krojaški mojster
Franc Čufer v Gorici
ulica Sv. Antona št. 1.
Izdeluje vsakovrstne obleke za moške
po meri, boljše fine ali priproste.
Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, po-
seбно pa častiti duhovščini, učiteljem in učencem ljudskih
in srednjih šol, ter ostalemu občinstvu za obila naročila.

Klepar Artur Makutz
Ozka ulica 1. GORICA Via Stretta 1.
Škropilnica proti peščeporji (poboljšani po Ver-
morelov) (patent) Beken je ted in svetel. Zlatiške cvetlice se
more hitro prominiti. Škropilnica je sestavljena priprosto in
lahko. In škropilnica na tre na me po volji lastnika.
Cena je zelo nizka.
Stroj za žvepljanje sodov in enkanov. Bolzen.
Priprava za obvarovanje vina pred pluhobom in eika-
tjem pri tožnji iz tola (kani).
Meh za žvepljanje grezja raznih sistemov.
Čevl iz gume za vsakovrstne škropilnice.
Sprigelnje v popravilne vsakovrstne šilje, škropilnice,
kakor tudi prevzema vsa delna v kleparski obrti spadajoča dela.

Odlikovana tovarna
in velika
zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak
v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).
Prezema vsako naročilo v mizarški ali stru-
garski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.
Izdeluje točno in po najnižjih cenah,
da se ne boji nikake konkurence.
BOGATO preskrbljena zaloga v najrazličnejših vrstah.
Kula: na postrežba.
ZALOGA vseh, k mizarški in strugarski stroki spadajočih potrebšćin.